

Становище

за дисертация на тема:

„Влиянието на американската педагогическа мисъл върху предучилищното възпитание в България /края на 19 и началото на 20 век/“

за присъждане на ОНС „Доктор“ по ПН 1.2. Педагогика

Докторска програма „История на педагогиката и българското образование“

Факултет по педагогика

ЮЗУ „Н. Рилски“

Автор: Надежда Миленкова

Надежда Миленкова е редовен докторант в катедра „Педагогика“ към Факултета по педагогика на ЮЗУ „Н. Рилски“, докторска програма „История на педагогиката и българското образование“ в периода 2018-2021 г. Интересът към темата явно е провокиран от професионално-педагогическата ѝ биография, която е свързана с работа с деца в предучилищна възраст, както и завършената магистърска програма Предучилищна и начална училищна педагогика.

Дисертацията е посветена на изследване на американското влияние върху развитието на предучилищното възпитание в България в края на 19 и началото на 20 век. Независимо от разработвани предхождащи изследвания от български историци в областта на педагогиката, този труд има своето

несъмнено значение дори само защото припомня автентичния възпитателен характер на организираната педагогическа дейност с деца в предучилищна възраст.

В увода аргументирано са обосновани значимостта на проблематиката, обекта, предмета, целта, задачите, методите на изследването.

Първа глава последователно представя развитието на предучилищната педагогика в САЩ и България в края на 19 и началото на 20 век. В отделни части са разгледани спецификите на развитието на предучилищното възпитание в Княжество България, Източна Румелия, Македонска и Одринска Тракия, законодателни решения, подготовка на детски учителки и др. Развитието на американската предучилищна педагогика в този период е представено чрез движението за детските училища, семейното училище, първите детски градини в САЩ, обучение на детски учителки и др. Специално внимание е отредено на приноса на Елисавета Кларк за развитието на предучилищното възпитание.

Втора глава е центрирана върху американските влияния върху развитието на предучилищното възпитание в България. Представени са видни американски педагози като Елизабет Харисън, Джон Дюи, Стенли Хол. Специално внимание е отделено на инициативи за работа с деца като американската детска градина в София, селския народен университет в с. Пордим, американската детска градина в с. Дивля.

Трета глава основно представя дейността на Пенка Касабова – образование, професионално-педагогическа активност, педагогически възгледи, както и списание „Първи стъпки“.

Цялостните ми впечатления от дисертационния труд са изключително положителни. Смятам, че той е много ценен не само от историко-

педагогическа гледна точка, а и по отношение развитието на концепцията за предучилищно възпитание, сравнителната педагогика, теорията на възпитанието. Явна е силната емоционална, не само рационална ангажираност с проблематиката на автора, която несъмнено е подсилила стремежа към разработване на текст с високо качество.

Текстът се чете изключително леко, като наратив, който отговаря на научните изисквания за системност и последователност, особено в исторически контекст, както и терминологична коректност в педагогически контекст.

По отношение на приносите: По принцип са добре структурирани. С оглед по-голяма точност, препоръчвам при приноси 1-3 да се добави конкретизация за изследвания период. В момента звучат твърде общо и не става ясно за кой исторически отрязък от време става дума.

По отношение на публикациите: Има посочени три публикации по тематиката на дисертационния труд в сборници с публикации на студенти и докторанти на ЮЗУ „Н. Рилски“. Препоръчвам да се направят публикации в списания и сборници с национален обхват, за да може резултатите от изследователската дейност да достигнат като информация до по-широк кръг читатели.

Други препоръки:

- В бъдещи публикации, свързани с предучилищната възраст, да допълва анализа и от гледна точка на възпитателната проблематика. В литературата към дисертацията липсват съвременни източници в тази област, а е добре, когато се пише за предучилищно възпитание, а не за предучилищно образование, педагогическите дейности с децата да бъдат коментирани и във възпитателен контекст, в т.ч. и тяхната методология.

- В бъдещи изследвания да се представи по-детайлно съдържанието на самото предучилищно възпитание, а не само на методологията, методите и законодателната история, свързана с нормативните и организационните аспекти на осъществяването на педагогическа дейност с деца в предучилищна възраст в България.

Към докторантката имам въпрос:

- Има ли разлика между предучилищното възпитание в България и предучилищното образование в САЩ /двата термина са използвани последователно в първата и втората глава на дисертационното изследване/?

Заклучение:

Изхождайки от несъмнените качества на дисертационния труд, подкрепям положително присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по Професионално направление 1.2. Педагогика на Надежда Миленкова.

03.07.2024 г.

Подпис:

/проф. дпн Сийка Чавдарова – Костова/